UUTISET

Mehu säilyisi vuodenkin ilman lisäaineita, mutta eihän se niin kauan ehdi seisomaan. **JOUKO KOTILAINEN, SINIKASVIS**

PEKKA FALI

Jouko Kotilainen ja Yaowaman Wan Mundee ovat tehneet paljon työtä kotimaisen marjan käytön edistämiseksi.

Thaimaalainen löysi Suomesta marja-aarteen

Sinikasvis tehostaa lähialueen marjojen käyttöä Pohjois-Savossa ja Kainuussa

SONKAJÄRVI (MT)
Tarvittiin nainen kaukaa herättelemään suomalaisia näkemään oman luontonsa rikkauksia. Thaimaasta muuttanut **Yaowaman ”Wan” Mundee** kummasteli heti, miksi meillä syötetään koululaisille banaaneja ja appelsiineja, vaikka omat metsät kasvavat herkullisia luonnonantimia.

Nyt Wanin ja **Jouko Kotilaisen** perheyritys toimittaa vuosittain 50 000 kiloa marjoja Kainuun ja Ylä-Savon suurkeittiöille ja yrityksille. Oman tilan mansikan, vadelman ja omenan lisäksi marjaa ostetaan poimijoilta ja muutamalta lähialueen marjatilalta.

Kotilainen uskoo samanlaisille yrityksille olevan tilaa ja tarvetta joka maakunnassa.

Metsä on ruoka-aitta

”Laosin ja Thaimaan rajalla ihmiset käyttävät ruuakseen vain lähipiirinsä antimia. Kun pitää syödä, mennään metsään”, kuvaa Kotilainen.

Suomessakin kannatetaan ”periaatteessa” lähiruokaa, mutta monet kunnat sanovat käytön esteeksi hankintalain ja EU:n säännöt. Ne arpovat vieläkin, ostaako kotimaista vai sitä halvinta ja huonoa.

Kotilainen tuhahtaa moisille puheille:

”Vain Suomessa hankintalaki on lähiruuan suosimisen este. Kaikissa muissa EU-maissa järjen käyttö on sallittua.”

Kainuussa sentään osataan nyt käyttää kotimaisia marjoja. Ja asiakkaat kiittävät.

Kun Kainuuseen toimitettiin ensimmäinen näyte-erä, se poiki heti toisen tilauksen.

”Eräskin ikäihminen oli kummastellut, miten mehussa on taas marjan maku.”

Sellainen palaute kannustaa hankkimaan ja tuottamaan lisää samaa hyvää.

Maku mehuihin tulee tietysti kotimaisista marjoista. Sinikasvis ei käytä mehuissa säilöntäaineita, tuontimarjoja tai keinotekoisia makuja.

”Mehu säilyisi vuodenkin ilman lisäaineita, mutta eihän se niin kauan ehdi seisomaan”, Kotilainen naurahtaa.

Mansikkapula vaanii

Kotilaisten marjatilalla kasvatetaan mansikkaa 3,5 hehtaarilla, vadelmaa 1,5 hehtaarilla sekä omenaa. Kesäisin tilalla on kymmenkunta thaimaalaista poimijaa, jotka keräävät lähialueelta myös metsämarjoja.

”Mansikasta tulee pulaa ensi vuonna”, Kotilainen ennustaa.

Samanlaista pulaa on ennustettu joskus ennenkin, mutta tällä kertaa perusteet ovat vahvat.

”Talvi muuttui kesäksi hetkessä, eikä marja-aiheille jäänyt aikaa kehittyä.”

Pidemmän ajan vaara on punahome, joka väijyy tuontitaimissa.

”Tauti voi olla piilevänä vuosia ja puhkeaa sitten sopivissa oloissa. Se saastuttaa tilan kaikki pellot ja estää mansikan viljelyn 15 vuodeksi, käytännössä siis lopullisesti.”

Taudin vuoksi Kotilaisten tilalla käytetään vain kotimaisia taimia. Terveistä taimistakin uhkaa kuitenkin tulla pulaa.

JOUKO RÖNKKÖ

Amarin, Wan, Brakumina ja Qrasa tekevät marjasesongin aikana pitkää päivää.

Vadelmaa kasvaa Kotilaisten tilalla 1,5 hehtaarin alalla.

Wan ihmetteli heti Suomeen tultuaan marjojen puuttumista kouluruuasta.

Wanin Sinikasvis kasvaa ripeästi

Yaowaman ”Wan” Mundee tuli Suomeen 1990-luvun loppupuolella sukevalaisen marjanviljelijän ja yrittäjän **Jouko Kotilaisen** vaimoksi.

Kotilaiset hankkivat vuonna 2006 käytetyt mehustuslaitteet ja aloittivat Sukevan marja ja mehu -yrityksen. Seuraavana vuonna lapinlahtelainen marjanjakelija **Pentti Kaatrasalo** antoi liiketoimintansa Kotilaisille.

Vuonna 2008 yritys osti sotkamolaisen Sinikasviksen tuotannon, reseptit ja nimen käyttöoikeuden. Samalla muutettiin nimi nykyiseen muotoon.

Uudet tilat rakennettiin 2007.

Liikevaihto kasvaa jyrkästi. Tämän vuoden ensimmäisen puoliskon aikana päästiin 120 000 euroon ilman arvonlisäveroa.

Mies antaa kiitoksen yrityksen synnystä Wan-vaimolleen.

”Hän on kommandiittiyhtiön vastuullinen yhtiömies ja johtaja. Minä olen juoksupoika.”

”Juoksupoika” hoitaa rahdit, markkinoinnin ja kirjanpidon.

Kotilainen kiittää myös Pro Agrian Kainuun neuvojaa **Soili Hypéniä**. Hän oli korvaamaton apu erityisesti EU-papereiden täytössä.

JOUKO RÖNKKÖ

UUTISTAUSTA

Velka ja miten se leikataan

Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n viime viikolla julkaisema Kreikan maaraportti sai eurokriisiekonomistit jälleen takajaloilleen.

IMF:n mukaan Kreikan velkaantuminen on pahentunut tänä vuonna edelleen. Maan työttömyys sekä työvoimakustannukset tuotantotuntia kohden ovat yhä nousussa. Käytännössä Kreikalta puuttuu vuosien 2014 ja 2015 budjeteista yhteensä 11 miljardia euroa.

EU-komission mukaan Kreikan velkaantumisaste nousee tänä vuonna 175 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Kreikan lainoittajat ovat sitoutuneet alentamaan maan velkatason 124 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Merkittävä joukko eturivin ekonomisteja sekä Saksassa että Suomessa ovat sitä mieltä, että Kreikan voi pelastaa vain velkojen anteeksianto.

”Puolet pois”, kuuluu yleinen arvio.

Hiuskarvan varassa

Kreikan vakautusohjelman toteutuminen on maan sisällä hyvin heikon poliittisen kannatuksen varassa. Kreikan hallituksen enemmistö maan 300 paikkaisessa parlamentissa on ministerierojen vuoksi viime kuukausina kuihtunut 179 edustajanpaikasta 153:een.

Kreikkalaisten omat verojen maksuhalut ovat alamaissa. IMF:n raportissa kerrotaan, että 75 prosenttia maan itsenäisistä ammatinharjoittajista (muun muassa lääkärit, asianajajat ja insinöörit) ansaitsevat oman veroilmoituksensa mukaan niin vähän, että vuositulot jäävät alle verotettavan alarajan.

Toimivatko keinot?

Terveen talouden selkeimpiä tunnusmerkkejä ovat tuotannolliset investoinnit. Niitä varten tarvitaan pääomia ja sijoittajia.

Kreikan talousongelmien ratkaisuksi ehdotettu velkojen leikkaus on talousoppineiden keskusteluissa ja julkisuudessa esitetty ikään kuin todellisena ongelman ratkaisuna. Mutta pelastuuko kriisimaa, kun sen velat annetaan anteeksi?

Velkojen toistuva leikkaaminen voi yhtä hyvin karkottaa uusia investointeja harkitsevat pääomasijoittajat. Ja korottaa tulevien sijoituspäätösten riskilisät taivaisiin. Mikä nostaa seuraavan lainarahan hintaa. Ja tekee itse asiassa maan velkaantumisasteen vähenemisen mahdottomaksi.

Kansainvälisten sijoittajien peloilla ja niiden seurauksilla on lisäksi taipumus levitä. Siten Kreikan velkojen jatkuva leikkaaminen voi hidastaa rahoitus- ja investointiongelmista toipumista muissa euroalueen velkamaissa.

Kreikan velkojen ensimmäisten armahdusten jälkeen joutui Euroopan keskuspankki tekemään kriisimaiden valtiolainojen interventio-ostoja. Lopputulos ei tätäkään kautta helpottanut euroalueen velkaongelmaa.

Kohtalon hetki lokakuussa

Eurokriisin seuraava kohtalon hetki lyö joka tapauksessa lokakuussa.

Kreikan hallituksella pitäisi olla vuoden 2014 budjettiehdotus valmiina ja Saksassa vaalit käyty.

Liittokansleri **Angela Merkelin** (CDU) vallan jatkumiselle ei Saksassa näy esteitä. Silloin jatkuu myös Merkelille tyypillinen varovaisten askelten europolitiikka. Se voi merkitä Kreikan velkataakan keventämistä.

Operaatio ehkä puetaan osittain takaisinmaksun lykkäämisen sekä korkovapauden kaapuun. Joka tapauksessa viimeisiksi maksumiehiksi jäävät ylijäämämaiden veronmaksajat.

JORMA MATTILA on Berliinissä työskentelevä ulkomaankirjeenvaihtaja.
mattila.press@gmail.com

”Start up -yritysten kaupallistaminen kangertelee”

VAASA (MT)
Yritykset saadaan Suomessa alulle, vaan ei kunnolla markkinoille, sanoo vaasalaisen start up -yritys Mervennon **Patrik Holm**. Energiantuotannossa pitäisi keskittyä kokonaan uusiutuviin.

Holm moittii kotimaisia yritystukia. Hänen mukaansa yrityksiä ei tueta riittävästi siinä vaiheessa, kun niiden pitäisi lyödä läpi markkinoilla.

”Start upeja varten meillä on Tekes ja pienempiä pääomasijoittajia. Sitten jo markkinoilla oleviin pörssiyhtiöihin kyllä sijoitetaan.”

Pörssiyhtiöihin sijoitettaessa start upit jäävät Holmin mukaan hyvin usein vaille kaupallistamiseen tarvittavia investointeja.

”Start up -vaihe meillä hoidetaan todella hyvin. Ongelmat alkavat, kun yritykset pitäisi kaupallistaa. Jos Suomessa löytyy vain muutama miljoona start upeihin, pakenevat ne takuulla ulkomaille.”

Robert Olander teknologiakeskus Merinovasta katsoo, että yritysten menettäminen ulkomaille on verorahojen haaskausta.

”On ongelmallista, jos Tekes sijoittaa tekniikkaan, joka sitten karkaa ulkomaille. Veronmaksajien rahat valuvat samalla Suomesta pois.”

”Eniten investoidaan tuuleen ja aurinkoon”

Holmin mukaan Suomessa ei uskota vielä riittävästi uusiutuvan energiantuotannon mahdollisuuksiin.

”Muualla ydinvoimaa ajetaan alas tai se lopetetaan kokonaan ja panostetaan uusiutuvaan energiaan. Meillä ydinvoimaa rakennetaan lisää. Maailmanlaajuisesti eniten energia-alan investointeja on viime vuosina tehty aurinko- ja tuulienergiaan”, Holm huomauttaa.

Holmin mielestä saastuttavien energiamuotojen täytyisi kantaa laajemmin yhteiskuntavastuunsa.

”Tiedetään, että hiili- ja ydinvoima aiheuttavat sosioekonomisia kustannuksia, jotka veronmaksajat nyt maksavat.”

Saksan kuohuntaa herättänyt päätös luopua kokonaan ydinvoimasta saa Holmilta kiitosta.

”Itse asiassa nythän on huomattu, että Saksan ydinvoimapäätös laski sähkön hintaa, vaikka odotettiin päinvastaista. Toinen yllättävä asia on, että hiilidioksidipäästöt ovat niin ikään laskeneet.”

JUKKA KOIVULA

MT SANOO SUOMEKSI

[Start up]

Start up -yritys on iältään nuori, joka kehittää tuotetta markkinoille ja tavoittelee nopeaa kasvua.

» On ongelmallista, jos Tekes sijoittaa tekniikkaan, joka sitten karkaa ulkomaille. Veronmaksajien rahat valuvat samalla Suomesta pois.«

ROBERT OLANDER